

TALOUSARVIOALOITE 685/2001 vp

Vähäliikenteisten rataosuuksien säilyttäminen

Eduskunnalle

Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmistunut suunnitelma vähäliikenteisten rataosuuksien lakkauttamisesta, mikä käytännössä merkitsee jopa ratojen fyysistä purkamista. Valtioneuvoston talousarvioehdotuksessa ei ole julkaistu koko suunnitelmaa, vaan siinä mainitaan vain Kemi-järvi—Kellosekä-rataosuuden kohdalta, että ko. rataosuuksia lakkautetaan vuoden 2004 aikana. Suunnitelma on monessa mielessä perusteeton, koska ainakin Pohjois-Karjalassa kyseisiä rataosuuksia käytetään kasvavassa määrin raskaisiin raaka-ainekuljetuksiin teollisuudelle ja teollisuustuotteiden kuljetuksiin vientisatamiin.

Euroopan unioni käy parhaillaan neuvotteluja tavaraliikenteen rakenteesta. Jo tässä vaiheessa on havaittavissa, että EU:n tavoitteet tavaraliikenteen roolijaosta ovat oleellisesti ristiriidassa Suomessa nyt vallitsevan tehtäväjaon kanssa. Suomessa kuljetetaan tavaroita pitkiä matkoja maanteitse. Se tulee osoittautumaan kestävämmäksi ratkaisuksi. On nähtävissä, että aivan lähitulevaisuudessa raskaat tavaravirrat joudutaan siirtämään kiskoille tai vesiteille. Tähän pakottavat sekä kansantaloudelliset että ympäristösyyn.

Itä- ja Pohjois-Suomessa on puu- ja kiviteollisuutta, joiden tuotannosta yli puolet menee vientiin. Kiviteollisuuden lupaavat tulevaisuudennäkymät ulottuvat jo nyt yli kolmenkymmenen vuoden päähän. Osa teollisuudesta käyttää jo nyt edullisia rannikkokuljetuksia ja Perämeren satamia. Osa valmiiden tuotteiden kuljetuksista on vielä maanteillä, mutta kun esimerkiksi Lieksan Pankakosken tehdas lähiaikoina luopuu jätepape-

rista raaka-aineena, sekä raaka-aine- että tuotekuljetukset siirtyvät enenevässä määrin rautateille.

Oulu—Kontiomäki-rataosuuden sähköistämisestä lienee olemassa jo päätös. Tälle rataosuukselle kaavaillaan mm. Luoteis-Venäjän kuljetuksia Pohjanlahden satamiin. Maiden välisen rautatieverkon yhdistävä verkko on juuri valmistumassa Venäjän puolella. Itä-Suomen ja Kainuun kannalta olisi kohtalokasta, jos Nurmes—Vuokatti-rataosuuksia poistuisi käytöstä ja nämä kaksi maakuntaa jäisivät tuon kehittyvän rautatieverkon ulkopuolelle. Kerran purettua rautatietä tuskin rakennetaan koskaan uudelleen. Rataosuuksien luopumista tarkoittava päätös olisi kohtalokas isku koko seutukunnalle.

Ilomantsissa (Joensuu—Ilomantsi-rataosuuksia) suoritetaan parhaillaan kaivostoimintaa valmiitelevia toimenpiteitä, jotka johtavat varsinaisen kaivostoiminnan aloittamiseen. Kaivostoiminta tuo raskasta kuljetettavaa, mikä on turvallisinta ja taloudellisesti hoitaa rautateitse eri puolilla maata sijaitseviin jatkojalostuskohteisiin. Vain kukaan siltä, että kaikkia alueellisia näkökohtia ei ole otettu huomioon suunnitelmaa laadittaessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että eduskunta lisää valtion vuoden 2002 talousarvioon luvun 31.40 perusteluihin maininnan, että vähäliikenteisiä rataosia ei lakkauteta.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2001

Lauri Kähkönen /sd
Erkki Kanerva /sd
Esa Lahtela /sd
Pekka Ravi /kok

Säde Tahvanainen /sd
Anu Vehviläinen /kesk
Matti Väistö /kesk
Paula Lehtomäki /kesk